FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT MARCO DARMON

fremsat den 2. december 1992 *

Hr. præsident,
De herrer dommere,

1. Bundesverwaltungsgericht har forelagt Domstolen to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af en række fællesskabsretlige bestemmelser om arbejdskraftens frie bevægelighed. Domstolen er navnlig blevet anmodet om at oplyse, hvorvidt en EF-statsborger, der på tidspunktet for sit hjemlands tiltrædelse af Fællesskabet var arbejdsløs i en anden medlemsstat, har krav på fællesskabsretlig beskyttelse på dette område.

2. Hvad angår sagens faktiske omstændigheder bemærker jeg følgende.

3. Appellanten i hovedsagen, Dimitrios Tsiotras, er født i 1936 og flyttede i 1960 til Forbundsrepublikken Tyskland. Den opholdstilladelse, som han oprindelig fik meddelt, blev herefter fornyet ét år ad gangen, senest den 4. december 1980 for en ny periode på ét år.

4. Tsiotras, der havde haft lønnet beskæftigelse, mistede sit arbejde i 1978 og har ikke siden været i beskæftigelse [1]. Han oppebar først arbejdsløshedsydelser, men har siden 1981 modtaget offentlig bistandshjælp. Fra den 7. juni 1979 til den 16. august 1981 var han uarbejdsdygtig på grund af sygdom.

5. I december 1981 ansøgte Tsiotras om at få forlænget sin opholdstilladelse. Afgørelsen herom blev udsat som følge af, at Tsiotras havde iværksat en procedure med henblik på tilkendelse af invalidepension. I 1983 blev dette afslået med den begrundelse, at Tsiotras ikke kunne anses for uarbejdsdygtig.

6. Efter at Landeshauptstadt Stuttgart den 1. august 1986 havde afslået at forlænge opholdstilladelsen, indbragte Tsiotras sin sag for Verwaltungsgericht, men fik ikke medhold. Han indbragte herefter sagen for Bundesverwaltungsgericht i form af en »revisionsankesag«, og Bundesverwaltungsgericht har forelagt Domstolen to spørgsmål, der er gengivet in extenso i retsmøderapporten [2], og hvorved det i det væsentlige ønskes oplyst,

— hvorvidt en statsborger i en EF-medlemsstat, der på tidspunktet for sit hjemlands tiltrædelse af Fællesskabet objektivt bedømt var ude af stand til at opnå en beskæftigelse i en anden medlemsstat, i hvilken han tidligere havde beskæftigelse, skal anses for arbejdstager efter fællesskabsretten

— hvorvidt en sådan person derudover måtte miste retten til at blive boende i sidstnævnte medlemsstat, når vedkommende på et senere tidspunkt, og herunder navnlig under forløbet af en retssag

* Originalsprog: fransk.

1 — Jf. s. 3 i forelæggelseskendelsen.

2 — Punkt I.2, in fine.

vedrørende udstedelse af et opholdsbevis, er ramt af varig uarbejdsdygtighed.

7. Jeg vil undersøge disse to spørgsmål i den nævnte rækkefølge.

8. I henhold til EØF-traktatens artikel 48, stk. 3, indebærer princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed en ret til

»a) at søge faktisk tilbudte stillinger

b) frit at bevæge sig inden for medlemsstaternes område i dette øjemed

c) at tage ophold i en af medlemsstaterne for dér at have beskæftigelse i henhold til de ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, der gælder for indenlandske arbejdstageres beskæftigelse ...«

9. I medfør af traktatens artikel 49 — som foreskriver en gradvis gennemførelse af princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed — har Rådet udstedt forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet [3] (herefter benævnt »forordningen«) og direktiv 68/360/EØF af 15. oktober 1968 om afskaffelse af restriktioner om rejse og ophold inden for Fællesskabet for medlemsstaternes arbejdstagere og deres familiemedlemmer [4] (herefter benævnt »direktivet«).

10. Forordningens artikel 7, stk. 1, indeholder følgende bestemmelse:

»En arbejdstager, *der er statsborger i en medlemsstat*, må ikke på grund af sin nationalitet behandles anderledes på de øvrige medlemsstaters område end indenlandske arbejdstagere med hensyn til beskæftigelses- og arbejdsvilkår, navnlig for så vidt angår aflønning, afskedigelse og, *i tilfælde af arbejdsløshed*, genoptagelse af beskæftigelse i faget eller genansættelse« [5].

11. Direktivet fastlægger bl.a., under hvilke betingelser arbejdstagere med statsborgerskab i én medlemsstat har ret til ophold i en anden medlemsstat, og vilkårene for udstedelse af opholdsbeviser og fornyelse heraf for sådanne personer.

12. I hvilket omfang kan en græsk statsborger, der på tidspunktet for Grækenlands tiltrædelse af Fællesskabet var uden beskæftigelse i en anden medlemsstat, støtte ret på de pågældende bestemmelser?

13. Den Hellenske Republik tiltrådte Fællesskabet med virkning fra den 1. januar 1981 [6].

14. Alle græske statsborgere har med virkning fra det nævnte tidspunkt kunnet støtte ret på artikel 48, jf. dog overgangsbestemmelserne i tiltrædelsesaktens artikel 45 og 47 [7]. I henhold til disse bestemmelser, som

3 — EFT 1968 II, s. 467.

4 — EFT 1968 II, s. 477.

5 — Mine fremhævelser.

6 — Artikel 2, stk. 2, i traktaten af 28.5.1979 mellem medlemsstaterne og Den Hellenske Republik vedrørende dennes tiltrædelse af EØF og Euratom (EFT L 291, s. 9).

7 — Se tiltrædelsesaktens artikel 44, som opstiller det princip, at traktatens artikel 48 finder anvendelse straks (EFT L 291 af 19.11.1979, s. 17).

angår forordningen og direktivet, finder forordningens artikel 1-6 og 13-20

»i de nuværende medlemsstater over for græske statsborgere ... først ... anvendelse fra den 1. januar 1988« [8].

15. Om denne overgangsordning, der finder anvendelse på samme vilkår på arbejdstagere fra andre medlemsstater i Grækenland [9], udtalte Domstolen i dommen af 30. maj 1989 i sagen Kommissionen mod Grækenland [10], at

»selv om anvendelsen af artikel 1-6 og 13-23 i Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 ... som præciserer de rettigheder, der garanteres af traktatens artikel 48 og 49, ved overgangsordningen suspenderes ... er anvendelsen af de sidstnævnte bestemmelser ikke suspenderet med hensyn til bl.a. arbejdstagere fra andre medlemsstater, som *allerede* lovligt *var beskæftiget* i Den Hellenske Republik før den 1. januar 1981, og *som fortsat har været beskæftiget dér efter denne dato*, eller arbejdstagere, som blev lovligt beskæftiget for første gang i Den Hellenske Republik efter denne dato« [11].

Domstolen fastslog på dette grundlag, at

»disse arbejdstagere var ... fra 1. januar 1981 omfattet af artikel 9 i forordning nr. 1612/68« [12].

16. Jeg bemærker endvidere, som jeg gjorde det i mit forslag til afgørelse i Lopes da Veiga-sagen [13], at Domstolen i dommen af 23. marts 1983 i Peskeloglou-sagen [14], der ligeledes drejede sig om akten vedrørende vilkårene for Den Hellenske Republiks tiltrædelse, fastslog, at bestemmelsen vedrørende en udsættelse af anvendelsen af nogle af forordningens bestemmelser var udtryk for en fravigelse af princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed, hvorfor bestemmelsen måtte fortolkes snævert.

17. Formålet med den omhandlede overgangsordning, der udsætter anvendelsen af bestemmelserne i afsnit I i forordningens første del — som omhandler *adgang* til beskæftigelse — indtil den 1. januar 1988, er at forhindre forstyrrelser på de »gamle« medlemsstaters arbejdsmarkeder som følge af en voldsom tilgang af arbejdssøgende græske statsborgere [15]. Betragtninger af denne art kan ikke begrunde, at græske arbejdstagere, der *allerede* var beskæftiget i en af disse medlemsstater, ikke straks skulle kunne støtte ret på bestemmelserne i afsnit II i forordningens første del vedrørende *udøvelse* af beskæftigelse og ligebehandling og på bestemmelserne i direktivet vedrørende vilkårene for udstedelse af opholdsbeviser og fornyelse heraf.

18. Jeg bemærker, at der ikke ved overgangsbestemmelserne i tiltrædelsesakten skete nogen udsættelse af anvendelsen af forordningens artikel 7, stk. 1. Bestemmelsen har derfor fundet anvendelse siden den 1. januar 1981 med den følge, at græske arbejdstagere, der allerede var lovligt beskæftiget i andre medlemsstater før den 1. januar 1981 og stadig var det denne dato, eller som lovligt

8 — Tiltrædelsesaktens artikel 45.

9 — Ibidem.

10 — Dom i sag 305/87, Sml. s. 1461. Jf. også dom af 27.9.1989, sag 9/88, Lopes da Veiga, Sml. s. 2989, præmis 11.

11 — Præmis 15, mine fremhævelser.

12 — Præmis 16. Artikel 9 i forordning nr. 1612/68 angår ligebehandling af henholdsvis indenlandske arbejdstagere og arbejdstagere med statsborgerskab i de andre medlemsstater for så vidt angår boligforhold.

13 — Punkt 9 (jf. henvisningen til dommen ovenfor, note 10). Se også præmis 11 i dommen.

14 — Dom i sag 77/82, Sml. s. 1085.

15 — Jf. for så vidt angår akten vedrørende Portugals tiltrædelse dommen i Lopes da Veiga-sagen, a.st., præmis 10.

har været beskæftiget efter dette tidspunkt, kan støtte ret på bestemmelsen.

19. Endvidere indeholder tiltrædelsesaktens artikel 46 bestemmelse om, at anvendelsen af bestemmelserne i direktivet kun udsættes i det omfang, disse er »uadskillelige« fra de bestemmelser i forordningen, der er omfattet af overgangsordningen. Dette er ikke tilfældet for så vidt angår vilkårene for udstedelse af opholdsbeviser og fornyelse heraf, der er uden sammenhæng med såvel forordningens artikel 1-6 (om »adgang til beskæftigelse«) som bestemmelserne i forordningens anden del (om »formidling og udligning af tilbud og ansøgninger om beskæftigelse«).

20. Lad mig her klart præcisere genstanden for det forelagte spørgsmål. Har en græsk statsborger med virkning fra den 1. januar 1981 kunnet gøre krav på status som arbejdstager efter fællesskabsretten, når henses til, at vedkommende tidligst kunne opnå denne status den 1. januar 1981 og på dette tidspunkt — allerede siden 1978 — havde været uden beskæftigelse, når det tillige forudsættes, at den pågældende den 1. januar 1981 i) var arbejdsløs og ii) »objektivt bedømt ikke ... kunne ... få formidlet arbejde, selv om han [var] villig hertil«?

21. Domstolen har fastslået, at

»begreberne 'arbejdstager' og 'lønnet beskæftigelse' i fællesskabsrettens betydning ... ikke kan defineres ved henvisning til medlemsstaternes lovgivninger, men er begreber af fællesskabsretlig rækkevidde« [16].

22. Artikel 48 og bestemmelserne i den til gennemførelse heraf udstedte afledte ret må fortolkes i lyset af traktatens artikel 2 og 3. I henhold til artikel 3 er formålet med Fællesskabets »virke« bl.a. en »fjernelse af hindringerne for den frie bevægelighed for personer ... mellem medlemsstaterne«.

23. Begreberne »arbejdstager« og »lønnet beskæftigelse« afgrænser således anvendelsesområdet for en af de ved traktaten sikrede grundlæggende friheder og må derfor fortolkes bredt, hvorimod undtagelserne til princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed må fortolkes snævert [17].

24. Forordningens artikel 7 omfatter arbejdstagere, som er ramt af »tilfælde af arbejdsløshed«. Bestemmelsen yder dog kun en retsbeskyttelse for en *statsborger i en medlemsstat*, der på tidspunktet for sit hjemlands tiltrædelse af Fællesskabet var beskæftiget i en anden medlemsstat. Dette er ikke tilfældet med en person, der aldrig har været beskæftiget som »statsborger i en medlemsstat«, men alene som statsborger i en stat, der på det pågældende tidspunkt *endnu ikke* var medlem af Fællesskabet, for så vidt vedkommende på tidspunktet for hjemlandets tiltrædelse allerede var uden beskæftigelse. Den pågældende nød derfor ingen rettigheder i henhold til Rom-traktaten.

25. I henhold til tiltrædelsesakten er det efter fællesskabsretten uden betydning, hvilken retsstilling den pågældende havde før tiltrædelsestidspunktet, og det samme gælder rettigheder erhvervet før dette tidspunkt. Navnlig er det i henhold til tiltrædelsesakten ganske uden betydning for så vidt angår den pågældendes rettigheder efter traktaten, at vedkommende har været arbejdstager i

16 — Dom af 3.6.1986, sag 139/85, Kempf, Sml. s. 1741, præmis 15.

17 — Dom af 20.3.1982, sag 53/81, Levin, Sml. s. 1035, præmis 13, og dommen i Kempf-sagen, a.st., præmis 13.

modtagerlandet i en årrække før tiltrædelsen. Jeg bemærker herved, at akten vedrørende Spaniens og Portugals tiltrædelse som noget ganske usædvanligt indeholder regler, hvorved der tages særligt hensyn til spanske arbejdstagere, som var bosat i en af Fællesskabets medlemsstater før tiltrædelsen [18].

26. Det følger heraf, at Tsiotras ikke falder ind under det fællesskabsretlige begreb »arbejdstager«, for så vidt han aldrig i sin egenskab af EF-statsborger har udøvet en »faktisk og reel beskæftigelse« i en af Fællesskabets medlemsstater i den i Domstolens domme i sagerne Kempf og Levin forudsatte betydning [19].

27. Endvidere var Tsiotras ikke den 1. januar 1981 — og kunne ikke være — indehaver af et »opholdsbevis for statsborgere i en EØF-medlemsstat«, jf. direktivets artikel 4, stk. 2. Han kunne derfor ikke støtte ret på forbuddet i direktivets artikel 7 mod at fratage en arbejdstager, der er blevet arbejdsløs, vedkommendes gyldige opholdstilladelse.

28. Som Kommissionen med rette har anført [20], havde Tsiotras ikke, såfremt han på det pågældende tidspunkt havde ansøgt om at få udstedt et opholdsbevis som statsborger i en medlemsstat, kunnet opfylde betingelserne i direktivets artikel 4, stk. 3, navnlig for så vidt angår spørgsmålet om en erklæring fra en arbejdsgiver om ansættelse.

29. Har en EF-statsborger, der søger beskæftigelse i en anden medlemsstat uden nogensinde at have været beskæftiget i egenskab af EF-statsborger, en ret til ophold i henhold til fællesskabsretten?

30. Allerede i dommene af 8. april 1976 i Royer-sagen [21] og af 23. marts 1982 i Levin-sagen [22] fastslog Domstolen, at EF-statsborgere har ret til ophold i en medlemsstat, hvor de søger beskæftigelse [23].

31. I dommen i Antonissen-sagen [24] fastslog Domstolen, at der tilkommer en arbejdsløs EF-statsborger en sådan ret, for så vidt denne giver vedkommende mulighed for at opnå beskæftigelse. Domstolen antog således, at det fulgte af de tilsigtede retsvirkninger af princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed, at der i en tilstrækkelig lang periode må bestå en ret til ophold [25].

32. Nærmere bestemt fastslog Domstolen:

»... fællesskabsrettens bestemmelser om arbejdskraftens frie bevægelighed [er ikke] til hinder for, at det i en medlemsstats lovgivning bestemmes, at en statsborger i en anden medlemsstat, der er indrejst på den førstnævnte stats område for at søge beskæftigelse dér, kan udvises — medmindre udvisningskendelsen kæres — såfremt den pågældende ikke har opnået beskæftigelse inden seks måneder. Dette gælder dog ikke, såfremt den pågældende beviser, at han fortsat søger beskæftigelse og faktisk har reelle chancer for at opnå beskæftigelse« [26].

18 — Jf. akten vedrørende vilkårene for Kongeriget Spaniens og Republikken Portugals tiltrædelse og tilpasningerne af traktaterne (EFT L 302 af 15.11.1985, s. 23), hvis artikel 57, stk. 1, litra a), andet afsnit, indeholder bestemmelser om, at familiemedlemmer til en arbejdstager, der var bosat i en anden medlemsstat *forud* for tiltrædelsesaktens undertegnelse, har ret til at udøve enhver form for lønnet beskæftigelse.

19 — A.st., henholdsvis præmis 16 og 21.

20 — S. 7 i Kommissionens skriftlige indlæg.

21 — Dom i sag 48/75, Sml. s. 497, præmis 31.

22 — Jf. ovenfor, præmis 9.

23 — Se punkt 13 i mit forslag til afgørelse i Antonissen-sagen (jf. nedenfor, note 24).

24 — Dom af 26.2.1991, sag C-292/89, Sml. I, s. 745.

25 — Præmis 21.

26 — Præmis 22.

33. Når den pågældende objektivt bedømt er ude af stand til at være beskæftiget, består det hensyn ikke, som ligger til grund for den ret til ophold, der blev knæsat i dommen i Antonissen-sagen.

34. Jeg tilføjer, at selv om man forudsætter, at Tsiotras havde status som arbejdstager efter traktatens artikel 48, fremgår det med tilstrækkelig klarhed af Kommissionens forslag til ændring af direktivets artikel 6, at der ikke i øjeblikket består nogen ret til ophold i tilfælde af langvarig arbejdsløshed, og at retten i fremtiden vil skulle bortfalde i tilfælde af bortfald af retten til arbejdsløshedsydelser [27].

35. Jeg kan herefter konkludere, at en græsk statsborger under de af den forelæggende retsinstans angivne omstændigheder ikke den 1. januar 1981 havde status som »arbejdstager« efter fællesskabsretten.

36. Har vedkommende på et senere tidspunkt kunnet erhverve en sådan status? Det henhører under den forelæggende retsinstans i overensstemmelse med de i dommen i Antonissen-sagen fastlagte kriterier at afgøre, hvorvidt Tsiotras havde mulighed for at opnå beskæftigelse. Jeg bemærker dog, at en EF-statsborger, hvis uarbejdsdygtighed er blevet fastslået ved en lægeerklæring, efter min opfattelse ikke kan antages at have »reelle chancer for at opnå ansættelse« [28].

37. Det må være åbenbart, at en græsk statsborger, der på tidspunktet for Grækenlands tiltrædelse var uden beskæftigelse i en anden medlemsstat, og som siden objektivt bedømt har været ude af stand til at opnå en beskæftigelse, ikke nyder nogen retsbeskyttelse efter de fællesskabsretlige bestemmelser om arbejdskraftens frie bevægelighed. Vedkommendes ophold har ikke længere nogen tilknytning til nogen beskæftigelse. Det reale hensyn, der ligger til grund for artikel 48 — nemlig hensynet til at sikre arbejdskraftens frie bevægelighed — tilsiger derfor ikke nogen ret til ophold for vedkommende.

38. Dette resultat fremstår som meget rigoristisk, idet denne retstilstand — såfremt de nationale myndigheder træffer afgørelse herom — vil kunne føre til udvisning af en EF-statsborger, der har været bosat i en medlemsstat i mere end 30 år, men dette rigoristiske resultat afbødes i dag utvivlsomt af bestemmelserne i Rådets direktiv 90/364/EØF af 28. juni 1990 om opholdsret [29], der »ophæver« forbindelsen mellem henholdsvis denne ret og udøvelsen af en erhvervsmæssig beskæftigelse [30]. En EF-statsborger, der er bosat i en medlemsstat, har herefter, selv om vedkommende ikke er erhvervsaktiv og ikke har status som »arbejdstager« i henhold til fællesskabsretten, en ret til ophold i mindst fem år under forudsætning af at råde over tilstrækkelige midler til sit underhold og under forudsætning af at være omfattet af en sygeforsikringsordning, der dækker samtlige risici i modtagerlandet [31], eller såfremt vedkommende er slægtning i opstigende linje til en person med opholdsret og forsørges af denne [32].

27 — Jf. artikel 1, punkt 10, i forslaget til Rådets direktiv (89/C 100/07) om ændring af direktiv 68/360/EØF om rejse og ophold inden for Fællesskabet for medlemsstaternes arbejdstagere og deres familiemedlemmer, som Kommissionen fremsatte den 11.1.1989 (EFT C 100, s. 8).

28 — Se lægeerklæringen af 22.12.1987 og erklæringen af 19.3.1987 fra Arbeitsamt, som den forelæggende retsinstans har henvist til på s. 3 i sin kendelse.

29 — EFT L 180 af 13.7.1990, s. 26.

30 — Direktivet fik virkning den 1.7.1992.

31 — Artikel 1, stk. 1, i direktiv 90/364/EØF.

32 — Artikel 1, stk. 2, i direktiv 90/364/EØF. Jeg mener ikke, at Rådets direktiv 90/365/EØF af 28.6.1990 om opholdsret for lønmodtagere og selvstændige, der er ophørt med erhvervsaktivitet (EFT L 180, s. 28), kan finde anvendelse, idet Tsiotras ikke er »lønmodtager« efter dette direktiv.

39. Tillægger fællesskabsretten en statsborger i en medlemsstat som Tsiotras en »*ret til at blive boende*«? Dette er genstanden for det andet præjudicielle spørgsmål.

40. Udgangspunktet for retten til at blive boende i en medlemsstat efter at have haft beskæftigelse dér er traktatens artikel 48, stk. 3, litra d).

41. Artikel 2, stk. 1, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1251/70 af 29. juni 1970 om arbejdstageres ret til at blive boende på en medlemsstats område efter at have haft beskæftigelse dér [33] bestemmer:

»Følgende arbejdstagere har ret til at blive boende på en medlemsstats område:

...

b) den arbejdstager, der, efter i mere end 2 år uafbrudt at have haft fast ophold på denne medlemsstats område, ophører med at have lønnet beskæftigelse som følge af varig uarbejdsdygtighed.«

42. Kan en EF-statsborger som Tsiotras støtte ret på denne bestemmelse?

43. Jeg bemærker for det første, at forordning nr. 1251/70 i henhold til artikel 1 kun finder anvendelse på statsborgere i en medlemsstat, der har haft lønnet beskæftigelse på en anden medlemsstats område, samt på sådanne personers familiemedlemmer.

44. Som allerede nævnt er dette ikke tilfældet, når den pågældende

— aldrig har været beskæftiget efter at være blevet omfattet af fællesskabsrettens anvendelsesområde

— ikke er en arbejdssøgende, der nyder en fællesskabsretlig beskyttelse som omhandlet i dommen i Antonissen-sagen.

45. En sådan person kan herefter ikke støtte ret på forordningen. Forudsætningen herfor ville være, at den pågældende ikke alene godtgjorde, at han eller hun var varigt uarbejdsdygtig, men herudover også, at dette var årsagen til arbejdsløsheden.

46. Jeg bemærker herved, at arbejdsløsheden for Tsiotras' vedkommende — han blev arbejdsløs i 1978 — ligger forud for det tidspunkt, hvor det blev fastslået, at han var uarbejdsdygtig.

47. Som det fremgår, er formålet med retten til at blive boende at skabe mulighed for, at en EF-statsborger kan forblive i den medlemsstat, i hvilken han eller hun — med denne status — har været beskæftiget. Efter min opfattelse er der her tale om et udslag af

33 — EFT 1970 II, s. 348.

grundsætningen om, at traktatens artikel 48 skal have retsvirkninger som tilsigtet. En arbejdstager vil kunne blive afholdt fra at acceptere et tilbud om beskæftigelse i en anden medlemsstat, når vedkommende ikke er sikker på at kunne blive boende i denne senere, såfremt han eller hun ønsker det. Retten til at blive boende er blot et supplement til den ret til ophold, der er knyttet til en erhvervsmæssig beskæftigelse. Når en person aldrig har opfyldt betingelserne for ret til ophold, er betingelserne for retten til at blive boende pr. definition heller ikke opfyldt.

48. Jeg skal herefter sammenfattende foreslå følgende domskonklusion:

1) En statsborger i en medlemsstat, som på tidspunktet for dennes tiltrædelse af Fællesskabet var arbejdsløs i en anden medlemsstat, og som objektivt bedømt er ude af stand til at opnå en beskæftigelse, er ikke omfattet af anvendelsesområdet for EØF-traktatens artikel 48, Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet eller Rådets direktiv 68/360/EØF af 15. oktober 1968 om afskaffelse af restriktioner om rejse og ophold inden for Fællesskabet for medlemsstaternes arbejdstagere og deres familiemedlemmer.

2) Arbejdstagere, der aldrig har haft ret til ophold på grundlag af EØF-traktatens artikel 48, stk. 3, litra a), b) og c), har ikke ret til at blive boende, jf. artikel 48, stk. 3, litra d).